EINES CONTRA EL DISCURS DE L'ODI

Diagnòstic, contrapoder i acció des de la ciutadania organitzada

PARTE 3 · ACCIÓ

DISPUTAR EL RELAT

TALLER DE COMUNICACIÓ PER PASSAR A LA ACCIÓ

Dinàmiques i exercicis pràctics per construir narrativa propia des de l'organització col·lectiva

L'ENXARXADA

PAH PLATAFORMA DE AFECTADAS POR LA HIPOTECA

Elaboració i redacció: Juanjo Ramón
Disseny, maquetació: L'Enxarxada SCCL
Any: 2026
Llicència: CC BY SA

Aquest document està publicat sota llicència Reconeixement - NoComercial - Compartir Igual que permet que altres remesclin, adaptin i desenvolupin el treball sense fins comercials, sempre que acreditin, donin la seva autoria i llicenciïn les seves noves creacions en els mateixos termes.

Aquest taller ha estat elaborat per L'Enxarxada, SCCL per a la PAH (Plataforma d'Afectats per la Hipoteca), en el marc del projecte "Dret a l'habitatge i a l'energia: empoderament col·lectiu i assessorament jurídic". Com a part del kit d'«Eines contra el discurs d'odi»

ÍNDEX

0 Com usar aquest taller 4

1 Benvinguda i objectius 5

2 Bloc 1 · Diagnòstic exprés 6

3 Bloc 2 · Identificar el discurs d'odi 7

4 Extra · Detecta el pilar 8

5 Bloc 3 · Construir el relat propi 9

6 Bloc 4 · Protocol de resposta 10

7 Bloc 5 · Tancament i compromisos 11

8 Extra · La xuleta del cunyat de bar 12

9 Extra · Lliçons del Brasil 2026 13

10 Materials de suport recomanats 14

11 Recursos audiovisuals 14

Com usar aquest taller

Aquest taller condensa en una única sessió de tres hores el contingut de l'informe L'odi com a estratègia i de la Guia per combatre l'odi amb una narrativa de contrapoder, adaptat exclusivament al treball de la PAH. A diferència del taller de sis sessions (pensat com a format generalista, transferible a altres entitats i eixos: masclisme, LGTBIfòbia, racisme), aquest document va directe al terreny propi: habitatge, aporofòbia i extrema dreta, amb exemples i exercicis pensats per a tota la militància de la PAH, comissió de comunicació, oficines d'atenció i qualsevol persona del moviment que participi en xarxes, en assemblees o en el boca-orella del barri, no només per a qui exerceix la portaveuia formal.

És la tercera peça d'un pack formatiu pensat per usar-se com a conjunt: l'informe aporta el diagnòstic i les dades; la guia tradueix aquest diagnòstic en tècniques i protocols; aquest taller converteix tots dos en una sessió a punt per facilitar. Pot usar-se de manera independent, però rendeix més si qui hi participa ha tingut accés previ, encara que sigui superficial, a l'informe i a la guia.

S'estructura en cinc blocs i una pausa, amb una durada total de 180 minuts. Cada bloc indica el temps orientatiu; pot ajustar-se segons la mida del grup, sempre respectant la proporció entre teoria i exercici. Al final del document s'inclouen tres extres opcionals, entre ells les lliçons de la campanya brasilera de 2026, que no alteren la durada de 180 minuts.

La idea-força que travessa tot el taller: l'habitatge com a porta a tots els drets

Convé que qui facilita tingui clara, des del primer minut, la idea que dona més dimensió a tot el que segueix: l'habitatge no és un dret sectorial més entre d'altres, és la porta d'entrada a tots els altres drets. Ho diu la mateixa Observació General núm. 4 del Comitè de Drets Econòmics, Socials i Culturals de l'ONU, i ho repeteix la Relatoria Especial de les Nacions Unides sobre el dret a un habitatge adequat: el dret a l'habitatge està directament relacionat amb, i pot ser la porta d'entrada a, altres drets humans com l'alimentació, la salut, el treball o l'educació.

Això no és una frase bonica, és una cadena de fets molt concreta que qualsevol persona de les oficines d'atenció reconeix de seguida: sense adreça fixa no hi ha targeta sanitària estable ni seguiment mèdic continuat; sense domicili no hi ha escolarització sense interrupcions per als nens i les nenes; sense habitatge segur no hi ha descans, i sense descans no hi ha capacitat de sostenir una feina; sense arrelament no hi ha empadronament ple, i sense empadronament no hi ha vot a les eleccions municipals ni accés a molts serveis socials; i sense res de tot això, tampoc hi ha marge real per participar en la vida col·lectiva d'un barri o d'un país.

Aquesta idea-força compleix, a més, una funció estratègica precisa davant del discurs d'odi, i és la raó per la qual dona més dimensió al taller: el discurs d'odi fragmenta, divideix la societat en «nosaltres» i «ells», enfronta llogaters contra migrants, hipotecats contra persones sense llar, mentre que entendre l'habitatge com a porta a tots els drets uneix, perquè converteix una causa aparentment sectorial en una causa universal que afecta, tard o d'hora, qualsevol persona. És exactament el mateix mecanisme que ja recull la Guia de contrapoder en la seva tècnica del gir: partir d'un valor compartit i connectar-lo amb un valor universalista, la dignitat, la justícia social, en lloc de quedar-se en la reivindicació sectorial. Aquí el gir ja està fet d'antuvi pel mateix dret internacional: no cal inventar-lo, només anomenar-lo amb aquesta força en cada intervenció pública.

Es recomana que qui facilita recordi aquesta idea almenys tres vegades durant la sessió: en presentar els objectius (aquí baix), en tancar el Bloc 1 (com a marc de tot el diagnòstic) i en el tancament final del Bloc 5 (com a conclusió de tot el taller).

Estructura general (180 minuts)

- Benvinguda i objectius — 10 min
- Bloc 1 · Diagnòstic exprés — 25 min
- Bloc 2 · Identificar el discurs d'odi — 20 min
- Bloc 3 · Construir el relat propi — 45 min
- Pausa — 10 min
- Bloc 4 · Protocol de resposta — 40 min
- Bloc 5 · Tancament i compromisos — 30 min

Benvinguda i objectius

10 minuts

Ronda ràpida: cada participant diu el seu nom, el seu rol a la PAH i una paraula que associï a «discurs d'odi». Qui facilita anota les paraules a la pissarra; seran útils al final de la sessió, en el tancament.

Es presenten els tres objectius del taller en una frase cadascun: aprendre a reconèixer el discurs d'odi sense confondre'l amb la crítica legítima; construir un relat propi d'habitatge que resisteixi millor que la reacció improvisada; i sortir amb un protocol clar de quan respondre, quan ignorar i quan escalar. I s'hi afegeix la idea-força que dona sentit als tres: no defensem un tema sectorial, defensem la porta d'entrada a tots els altres drets.

Bloc 1 · Diagnòstic exprés: per què l'odi i l'habitatge van junts

25 minuts

Mini-exposició (10 min)

Qui facilita exposa breument, recolzant-se en l'informe: l'algoritme premia l'emoció intensa, no l'odi en si, però l'odi la genera amb facilitat; el discurs d'odi s'organitza en eixos que es reforcen entre si (racisme, masclisme, aporofòbia, naturalització del capitalisme); i en habitatge, aquest discurs compleix una funció molt concreta: assenyalar el migrant o la persona sense llar mentre el veritable acumulador, grans tenidors, fons d'inversió, queda fora de focus. Xifra àncora per remarcar: els grans tenidors han triplicat el seu pes en el parc d'habitatge espanyol des de 2010 (del 3% al 9,2%), mentre el discurs públic continua assenyalant el migrant.

Segona xifra àncora, específica del mite de l'ocupació que es treballa al Bloc 2: el 82% de l'habitatge ocupat a Catalunya pertany a bancs i fons d'inversió, no a particulars; a escala estatal, només el 0,02% de l'habitatge ocupat és d'un particular. Convé tenir totes dues xifres (concentració i ocupació) igual de a mà, perquè són les dues cares del mateix mecanisme: assenyalar el migrant o l'okupa mentre el gran tenidor queda fora de focus.

Tancament conceptual del bloc: recordar que tot l'anterior no passa en un tema menor, sinó a la porta d'entrada a tots els altres drets, salut, educació, treball, participació. Per això la batalla narrativa sobre habitatge no és una batalla més: és, a la pràctica, la batalla per l'accés a tota la resta.

✎ Què significa un sostre · 10 min

Objectiu

- Connectar emocionalment amb el concepte de llar abans d'entrar en matèria.

Com es fa

Pas 1: En cercle, cada participant completa en veu alta la frase: «Per a mi, una llar és...».

Pas 2: Qui facilita recull les paraules repetides (seguretat, calma, poder tancar la porta...) i comenta breument com aquestes mateixes paraules són les que estan en joc quan algú perd el seu habitatge.

Materials

Pissarra o paper continu.

Tancament del bloc: una frase-resum per quedar-se a la memòria del grup: «el migrant i el morós són el boc expiatori visible; el fons d'inversió és el beneficiari invisible».

Bloc 2 · Identificar el discurs d'odi

20 minuts

Marc teòric breu (10 min)

Es presenten els criteris pràctics de la guia: els tres de l'ONU (qualsevol format, discriminatori, centrat en un factor d'identitat) i els quatre de Kaufman (grup vulnerable, humiliació o exclusió, malignitat, intencionalitat). S'explica també la diferència entre hater (perfil sostingut i obsessiu) i troll (busca reacció puntual), perquè canvia la resposta que es dona al bloc 4. Convé afegir dues idees ràpides: un acudit o mem que naturalitza un estereotip no és innocu, és la base de la piràmide de l'odi que sosté després l'assetjament, la discriminació i la violència; i per no confondre crítica legítima amb discurs d'odi, n'hi ha prou amb un filtre de tres preguntes sobre el col·lectiu assenyalat: és minoritari o minoritzat?, ha estat tradicionalment discriminat?, no té poder estructural? Si cap resposta és sí, com passa en criticar un banc o un càrrec públic, és crítica legítima, no odi.

✎ Vertader o fals: els mites de l'habitatge · 10 min

Objectiu

- Practicar la identificació de discurs d'odi sobre un tema concret i conegut per tot el grup.

Com es fa

Pas 1: En parelles, decideixen si cada afirmació és vertadera o falsa: «Els okupes són la principal causa de la crisi d'habitatge»; «Les persones migrants pugen el preu del lloguer»; «Els grans tenidors són minoria i no afecten el mercat»; «Amb Franco es construïa més habitatge i no hi havia aquest problema».

Pas 2: Posada en comú ràpida: qui facilita dona la dada real de cadascuna: sobre l'ocupació, el 82% de l'habitatge ocupat a Catalunya és de bancs i fons, no de particulars, i a escala estatal només el 0,02% de l'habitatge ocupat pertany a un particular, de manera que l'ocupació és efecte de la manca d'habitatge, no la seva causa; sobre la concentració, el 9,2% del parc en mans de grans tenidors pesa més que la demanda migrant, i han triplicat el seu pes des de 2010; sobre el franquisme, és cert que es van construir 3,19 milions d'habitatges protegits entre 1943 i 1974, però alhora hi havia més de 72.000 barraques només a Madrid el 1960, i aquests habitatges es van promoure explícitament com a eina per pacificar la classe obrera, no com a reconeixement d'un dret, de manera que la xifra gran convivia amb una realitat molt precària, igual que ara.

Materials

Llistat d'afirmacions imprès (un full per parella).

Extra · Detecta el pilar

Objectiu (10 min): entrenar la mirada per reconèixer, darrere de frases soltes que sonen a sentit comú, els deu mecanismes que el filòsof Jason Stanley descriu com a tàctiques recurrents de la política d'inspiració feixista, desenvolupats amb més detall al capítol 2 de la guia. No cal memoritzar els deu noms per fer l'exercici, n'hi ha prou amb tenir a mà el llistat de suport.

Com es fa

Pas 1: es reparteixen sis frases, cap atribuïda a ningú en concret, totes representatives del que s'escolta o es llegeix habitualment.

Pas 2: en parelles, cada frase s'aparella amb el pilar o pilars que activa, usant el llistat dels deu pilars com a xuleta.

Pas 3: posada en comú. Quina frase va ser més difícil d'identificar? N'hi ha alguna que activi més d'un pilar alhora?

Les sis frases

1. «Abans la gent es conformava amb menys i era més feliç; ara tothom vol viure com un rei sense haver-se guanyat res.» (passat mític + el treball allibera)

2. «Els que okupen un habitatge són delinqüents, tant se val les excuses que posin.» (llei i ordre)

3. «Aquestes dades sobre l'habitatge les inventen els de sempre per justificar més ajudes.» (antiintel·lectualisme)

4. «Aquí qui de debò pateix discriminació és el propietari, que ja no pot ni llogar el seu pis tranquil.» (victimisme)

5. «Que cadascú es busqui la vida: uns s'aixequen d'hora i treballen, altres només esperen l'ajuda de l'Estat.» (el treball allibera)

6. «Total, allà als pobles la gent encara té valors de debò, no com a les ciutats.» (Sodoma i Gomorra)

Materials

Llistat dels deu pilars (capítol 2 de la guia) i les sis frases retallades, una tira per parella.

PAUSA · 10 minuts

Bloc 3 · Construir el relat propi

45 minuts

Marc teòric: Self, Us, Now i el gir de valors (15 min)

Es presenta el marc de Marshall Ganz, història d'un mateix, història de nosaltres, història d'ara, com a estructura bàsica de qualsevol testimoni públic, en una entrevista, una assemblea, una publicació a xarxes o una conversa de barri, l'exerceixi qui l'exerceixi en aquell moment. Es complementa amb la tècnica del gir: partir d'un valor de benevolència que l'audiència ja practica en la seva vida quotidiana (cuidar un familiar) i girar-lo cap al valor universalista de la causa (justícia social, dignitat), en lloc de començar demanant empatia envers un col·lectiu llunyà.

✎ Construeix la teva narrativa pública · 20 min

Objectiu

- Practicar l'estructura self / us / now aplicada al propi vincle amb la PAH o amb l'habitatge.

Com es fa

Pas 1: Cada participant escriu, en tres frases breus, la seva història de self / us / now.

Pas 2: En parelles, l'expliquen en veu alta en no més de 90 segons, el temps real d'un vídeo curt de xarxes.

Pas 3: S'ajusta entre les dues fins que càpiga en aquest temps sense perdre cap de les tres capes.

Materials

Paper i bolígraf; opcionalment, el mòbil per gravar-se i veure's.

✎ Reescriu un cas amb contrast estructural · 10 min

Objectiu

- Aplicar la fórmula del contrast: anomenar l'actor estructural al costat del cas humà.

Com es fa

Pas 1: Es reparteix un cas real anonimitzat (o s'usa un d'inventat a partir d'un cas típic d'oficina d'atenció).

Pas 2: Cada parella redacta una versió amb testimoni i dada de concentració afegida: «mentre aquesta família fa la maleta, [nom del gran tenidor] gestiona milers d'habitatges de lloguer».

Materials

Fitxa amb un cas base.

Bloc 4 · Protocol de resposta: contestem a l'odi?

40 minuts

L'arbre de decisió i el sandvitx de la veritat (15 min)

Es presenta l'esquema de les quatre categories d'atac, troll aïllat, atac coordinat, amenaça o delicte, crítica legítima, i l'acció corresponent a cadascuna: ignorar i bloquejar, documentar i reportar en bloc, escalar fora de la xarxa, o respondre amb respecte. Pot projectar-se aquí el diagrama visual del projecte (Resum visual del Bloc 4) com a suport.

S'explica el sandvitx de la veritat per a la crítica legítima i els debats cara a cara: començar afirmant la veritat pròpia, assenyalar la incompatibilitat amb l'afirmació contrària, i tancar reforçant de nou la veritat inicial, sense repetir mai el marc de qui pregunta. Convé esmentar aquí l'exemple més exigent d'aquest mecanisme: quan l'argument de l'ocupació s'usa per justificar un retrocés legislatiu concret, votacions parlamentàries en contra de la moratòria de desnonaments o de la pròrroga del lloguer, la resposta no es pot limitar a desmentir la dada, cal anomenar també la conseqüència i quines forces polítiques han votat en quin sentit.

✎ Classifica i respon · 25 min

Objectiu

- Practicar la classificació d'atacs i la resposta corresponent, incloent-hi el sandvitx de la veritat aplicat a l'habitatge.

Com es fa

Pas 1: Es reparteixen cinc comentaris reals o realistes (anonimitzats), de diferent tipus; un d'ells ha de ser necessàriament una variant de «la PAH defensa els okupes», per ser l'atac que més directament erosiona l'autoritat de la pròpia organització (vegeu el sandvitx de la veritat ja resolt per a aquest cas a l'apartat 7 de la guia, Exercici 4).

Pas 2: En parelles, classifiquen cadascun, troll, coordinat, amenaça, crítica legítima, i decideixen l'acció: ignorar, documentar i reportar, escalar, o respondre.

Pas 3: Per al que es classifiqui com a crítica legítima, redacten la resposta en format sandvitx de la veritat.

Pas 4: Posada en comú: els casos on hi va haver desacord entre parelles són els que convé resoldre amb un criteri compartit per escrit després del taller.

Materials

Llistat de cinc comentaris impresos.

Bloc 5 · Tancament i compromisos

30 minuts

Repàs del checklist abans de publicar (5 min)

Es repassa en veu alta, sense aprofundir, el checklist de la guia: aporta alguna cosa que ningú més explica? Té self/us/now? Anomena l'actor estructural si és d'habitatge? El format és l'adequat? A qui s'adreça realment? Està classificat el tipus d'atac si és una resposta?

✎ El meu compromís amb el canvi · 15 min

Objectiu

- Tancar el taller amb una acció concreta i personal per a les properes dues setmanes, com a part activa del creixement del moviment -no com a tasca individual de qui parli en públic, sinó com a aportació de qualsevol persona de la PAH.

Com es fa

Pas 1: Cada participant escriu en una targeta una sola acció concreta que aplicarà, vingui o no de la comissió de comunicació: per exemple, «la propera vegada que comenti un cas amb veïnes, afegiré la dada del gran tenidor», «proposaré a la comissió de comunicació que incorporem el contrast estructural a les publicacions», o «prepararé la meva pròpia història de self/us/now per si em toca parlar en una assemblea o una entrevista».

Pas 2: Es llegeixen en veu alta, per torns, sense debat, només s'escolten.

Pas 3: Qui facilita recull totes les targetes (o una còpia) perquè la comissió de comunicació pugui fer un seguiment col·lectiu dels compromisos a la reunió següent, i no quedi només en l'individual.

Materials

Targetes o post-it.

Tancament grupal (10 min): qui facilita recupera les paraules anotades al principi de la sessió (benvinguda) i pregunta si, després d'aquestes tres hores, algú canviaria la seva paraula o n'afegiria una de nova. Es tanca recordant la idea-força de tot el taller: l'habitatge no és un dret sectorial, és la porta d'entrada a tots els altres drets, salut, educació, treball, participació, dignitat, tal com ho reconeix la mateixa Observació General núm. 4 de l'ONU. Defensar-lo no és defensar un tema més: és defensar la condició material que fa possible exercir tots els altres drets, i fer-ho bé, amb relat propi, sense por i sense reproduir el discurs d'odi, és tasca de tot el moviment, no d'un grapat de portaveus. Cada persona que surt d'aquesta sala és, a partir d'ara, part activa d'aquest canvi. I es tanca amb la frase final de l'informe: la lluita de la PAH per solucions habitacionals reals és, alhora, una lluita contra l'extensió del discurs d'odi que l'absència d'aquestes solucions alimenta.

Extra · La xuleta del cunyat de bar

El discurs polític no sempre arriba en forma de discurs polític. La majoria de les vegades arriba traduït a frases soltes que ja no sonen a ideologia, sinó a sentit comú de sobretaula: «jo no sóc racista, però...», «ja no es pot dir res», «ara resulta que...», «mentre tu fas la feina, uns altres...». Aquest llenguatge col·loquial és molt més difícil d'identificar i de contestar que una declaració política, perquè no es presenta com un argument per rebatre, es presenta com una obvietat que ja comparteix tothom a la taula.

És exactament el terreny on ha d'operar la xuleta que tanca aquest bloc: no competeix en el registre d'un discurs polític, competeix en el mateix registre informal on es lliura la batalla real.

No tot el treball de contrapoder passa per una intervenció pública o una entrevista. La majoria de les vegades passa a la sobretaula, al grup de WhatsApp familiar o a la cua del súper, amb algú que deixa anar el mite del dia sense mala fe. Per a aquests moments no cal el sandvitx de la veritat complet, n'hi ha prou amb una rèplica curta i amb ganxo que qui participa al taller pugui endur-se tal qual. Tres exemples, amb el mateix to directe amb què es diuen a la vida real:

Sobre els okupes: «Mentre parlem de veïns que okupen, el 82% dels pisos ocupats a Catalunya són de bancs que prefereixen tenir-los buits abans que abaixar-te el lloguer a tu. A veure qui okupa a qui.»

Sobre «amb Franco vivíem millor»: «Amb Franco hi havia barraques, no habitatge per a tothom, 72.000 només a Madrid el 1960. I els que es construïen eren perquè la classe obrera deixés d'organitzar-se, no per garantir un dret. Menys nostàlgia i més preguntar-te qui té avui els pisos buits.»

Sobre migració i lloguer: «Els migrants no pugen el lloguer, el pugen els fons d'inversió que han triplicat el seu pes en el parc d'habitatge des de 2010. Però escolta, més fàcil culpar el veí que el fons, oi?»

Qui facilita pot tancar aquest bloc animant cada participant a adaptar una de les tres frases al seu propi estil, la que millor li soni a la boca, i se l'endugui literalment escrita al mòbil per a la propera sobretaula.

Extra · Lliçons del Brasil 2026: sis operacions contra l'extrema dreta

Objectiu (15 min): ampliar el repertori amb un cas recent de remuntada davant l'extrema dreta a les urnes. No té relació amb l'habitatge, i precisament per això serveix: permet veure quines operacions comunicatives es poden adaptar a la PAH i quines no convé copiar. Es recomana situar-lo després del Bloc 4 si el grup ha avançat amb folgança, o substituir-hi la xuleta del cunyat de bar si es prefereix un enfocament més estratègic que domèstic.

Context per a qui facilita: després de quedar uns 2,2 milions de vots per darrere de Flávio Bolsonaro a la primera volta, Lula va guanyar la segona, el 25 d'octubre de 2026, amb una mica menys del 52 % dels vots, i l'abstenció va caure al nivell més baix en vint anys. Els politòlegs consultats per la BBC adverteixen que no es pot saber quants vots va moure cada operació i que també van pesar els errors del rival. Les xifres són provisionals i de premsa, així que convé contrastar-les amb la dada definitiva del Tribunal Superior Electoral abans de citar-les en públic.

Com es fa

Pas 1: Es formen sis grups (o tres, amb dues operacions cadascun). Cada grup rep una operació amb la seva fitxa: què va fer la campanya brasilera, què podria adaptar la PAH i què no convé copiar. La taula completa és a l'apartat 13.6 de la Guia.

Pas 2: Durant sis minuts, cada grup respon per escrit una pregunta: què faríem la setmana que ve a la nostra assemblea, el nostre grup de WhatsApp o les nostres xarxes amb aquesta operació, i quina línia no creuaríem?

Pas 3: Cada grup ho explica en un minut. Qui facilita tanca amb l'advertència que cap operació funciona sola i totes depenen de plataformes que l'organització no controla, cosa que reforça la idea d'una segona infraestructura pròpia.

Les sis operacions i la seva lectura per a la PAH

Canviar format i veu. La campanya va passar d'una comunicació institucional a vídeos a càmera amb el mòbil, amb un tema central cada dia. Per a la PAH: menys comunicat i més veu de qui viu el problema. No copiar: l'estètica sense contingut.

Proposta amb contrast. Segons Folha de S.Paulo, la propaganda televisiva final va dedicar la meitat del temps a propostes i l'altra meitat a crítiques al rival. Per a la PAH: al costat de cada denúncia, una solució concreta, com una llei o un lloguer assequible. No copiar: el contrast convertit en atac personal.

Tornar el marc. Va vincular el seu rival amb Trump i amb Milei i va convertir la sobirania en eix. Per a la PAH: disputar qui serveix interessos aliens, i mostrar que són els fons d'inversió, no les famílies, qui ho fa. No copiar: etiquetes sense base factual.

Amplificació coordinada. Un canal de WhatsApp assignava missions concretes: veure els vídeos fins al final, comentar-los, compartir-los i escriure als contactes personals. Per a la PAH: xarxes de confiança per barri amb tasques voluntàries. No copiar: el to militar, la dependència d'un sol canal i qualsevol ambigüitat amb la veracitat.

No respondre. Es demanava ignorar les publicacions de l'adversari, fins i tot per desmentir-les, perquè les plataformes premien la interacció encara que sigui negativa. Per a la PAH: decidir què mereix resposta amb el protocol del Bloc 4. No copiar: el silenci sense contingut propi.

Carrer i contingut. Actes multitudinaris i caminades amb artistes i influenciadors que tornaven a circular a xarxes. Per a la PAH: que cada acció, com una aturada de desnonament o un escrache, alimenti el relat, i que cada relat porti a una acció. No copiar: convertir l'acció en espectacle.

Materials

Una fitxa impresa per grup amb la seva operació (s'extreu de la taula de l'apartat 13.6 de la Guia) i paper per escriure les respostes.

Materials de suport recomanats

- Informe L'odi com a estratègia (versió ES o CA) — per a qui facilita, com a referència de dades.
- Guia per combatre l'odi amb una narrativa de contrapoder — desenvolupament complet de cada tècnica usada en aquest taller.
- Guia de síntesi de narratives de contrapoder (presentació): projectar les diapositives 3, 4, 7 i 10 durant els Blocs 1, 3 i 4.
- Taller de 2 hores «Com combatre el feixisme a les xarxes»: versió genèrica, útil si el grup inclou persones d'altres entitats.
- Resum visual (PNG/SVG) — projectar durant el Bloc 4.
- Comitè de Drets Econòmics, Socials i Culturals de l'ONU, Observació General núm. 4 sobre el dret a un habitatge adequat, i Relatoria Especial de l'ONU sobre habitatge adequat — base de la idea-força «l'habitatge com a porta a tots els drets».

Recursos audiovisuals (pendents de confirmar disponibilitat)

Tres possibles peces per projectar en una sessió de presentació del pack o com a disparador de debat, pendents de confirmar accés, idioma i subtítols:

- «Odio» (Espanya, 2023, 19 min, dir. Richard Zubelzu, disponible a Filmin) — documental sobre la proliferació de delictes d'odi a Espanya i la seva connexió amb la polarització política. Durada idònia per projectar i deixar temps de debat; l'opció més directa per a una sessió de presentació general.
- «Mes voisins, chronique d'une élection» (Joseph Gordillo) — documental que segueix veïns d'un poble francès, obrers precaris, per entendre què els porta a votar Marine Le Pen. Il·lustra en format audiovisual la tesi central de l'informe: precarietat habitacional i vot d'extrema dreta. Pendent de confirmar idioma/subtítols.
- «Dónde vamos a vivir» (Espanya, 2024) — documental sobre dones desnonades a Madrid organitzant-se col·lectivament. Encaixa millor amb el Bloc 5 (aliances, comunitat davant l'aïllament) que amb el diagnòstic de l'odi en si.

Investigació i redacció: Juanjo Ramón
Disseny, maquetació: L'Enxarxada SCCL
Any: 2026
Llicència: CC BY SA

Aquest document està publicat sota llicència Reconeixement - NoComercial - Compartir Igual que permet que altres remesclin, adaptin i desenvolupin el treball sense fins comercials, sempre que acreditin, donin la seva autoria i llicenciïn les seves noves creacions en els mateixos termes.

Aquest taller ha estat elaborat per L'Enxarxada, SCCL per a la PAH (Plataforma d'Afectats per la Hipoteca), en el marc del projecte "Dret a l'habitatge i a l'energia: empoderament col·lectiu i assessorament jurídic". Com a part del kit d'«Eines contra el discurs d'odi»

Con el apoyo de